

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. de heer H. de Jonge, minister
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

VOLKSGEZONDHEID
WELZIJN EN SPORT

23 JUNI 2020

SCANPLAZA

Blekerijlaan 1
NL 3447 GR Woerden

T 0348 41 97 71

F 0348 42 18 01

E info@vakcentrum.nl

I www.vakcentrum.nl

Woerden, 22 juni 2020

Betreft: Noodkreet Friese Waddeneilanden

Onze ref.: 5.1.5

Geachte heer De Jonge,

Vakcentrum is de onafhankelijke belangenbehartiger en bewezen partner van zelfstandig detaillisten in food, in non-food, in fast moving consumer goods én van franchisenemers. Bij Vakcentrum zijn 2200 leden aangesloten die gezamenlijk 2800 winkels exploiteren in de foodsegmenten levensmiddelen (supermarkten), foodspeciaalzaken o.a. (kaas en delicatessen) en slijterijen. In de non-food segmenten zijn aangesloten drogisterijen, winkels in de gemengde branche (winkels in huishoudelijke artikelen, artikelen voor de gedekte tafel, cadeauartikelen, woonaccessoires, babyartikelen en kookwinkels, souvenirwinkels, winkels met kaarsen, wenskaarten, posters en lijsten en kunstvoorwerpen) alsmede winkels in de speelgoedbranche (inclusief hobbyartikelen, feestartikelen en modelbouwartikelen).

We schrijven deze brief niet alleen voor de eigen achterban, maar ook mede namens de vier ondernemersverenigingen van de vier eilanden die met ons de krachten hebben gebundeld. Gezamenlijk behartigen deze organisaties de belangen van circa 700 (winkel)bedrijven, grotendeels MKB-ondernemers, die allen op de Friese Waddeneilanden zijn gevestigd.

Op 10 juni jl. zonden wij een brief met bijlage aan de 5.1.2e

5.1.2e In deze brief hebben wij een noodkreet geslaakt met betrekking tot de bedrijfseconomische situatie en de leefbaarheid op de Friese Waddeneilanden. De inhoud van deze noodkreet leest u in de bijgevoegde brieven aan de Veiligheidsregio Friesland en de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat alsmede Economische Zaken en Klimaat. Deze brieven zijn bijgevoegd.

In zijn antwoord van 18 juni 2020 (zie bijlage) op onze brief geeft 5.1.2e 5.1.2e aan onze oproep zeer goed te begrijpen, echter hij geeft aan dat hij geen beleidsregels kan bepalen en ook geen toezeggingen tot verruiming die strijdig zijn met de aanwijzingen die door uw ministerie zijn gesteld. Daarbij wordt expliciet verwezen naar de modelverordening van 11 juni 2020 waarin onder andere voor het openbaar vervoer de 1,5 meter regel wordt benadrukt.

ING bank BIC INGBNL2A

NL30INGB0698211979

KvK Utrecht 40530152

BTW nr. 0038.50.456.B.01

De Waddenveren vallen ook onder het openbaar vervoer. Niettemin zijn we van mening dat tijdens het vervoer per boot passagiers buiten kunnen verblijven en dat de binnenruimten eenvoudig zeer goed geventileerd kunnen worden waarbij verse (zee)lucht van buiten wordt gebruikt.

Wij doen een dringend beroep op u onze noodkreet in overweging te nemen en met de betrokken partijen op zo kort mogelijke termijn de mogelijkheid van verruiming van de vervoerscapaciteit van de Waddenveren toe te staan.

Deze brief is een noodkreet! Een noodkreet namens onze leden, de overige bedrijven op de Friese Waddeneilanden en alle mensen die bij of voor die bedrijven werken: red hun toekomst!

Namens de leden van Vakcentrum en de 5.1.2e van de respectieve ondernemersverenigingen.

5.1.2e

verzoek ik u ons op korte termijn uw visie inzake mede te delen. Indien gewenst kunnen wij aanvullende informatie aandragen en zijn wij altijd bereid om het overleg hierover aan te gaan.

5.1.2e

Bijlagen:

- Brief t.a.v. 5.1.2e
- Brief t.a.v. mw. drs. C. van Nieuwenhuizen-Wijbenga, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en mw. drs. M.C.G. Keijzer, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

5.1.2e

Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN

Woerden, 11 juni 2020

Betreft: Noodkreet vanuit de Friese Waddeneilanden

Onze ref.: 5.1.5

Geachte 5.1.2e

Ik vraag uw aandacht voor de bijgevoegde brief van het Vakcentrum te Woerden, die mede namens de ondernemersverenigingen van de vier Friese Waddeneilanden is verstuurd aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat alsmede de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat.

Ten gevolge van de coronacrisis is de mogelijkheid om één van de vier Friese Waddeneilanden te bezoeken zeer ernstige beperkt. In de brief aan de minister geven we aan dat de geldende reisbeperkingen in het OV, die ook gelden voor de vier Waddeneilanden zeer ernstige economische gevolgen heeft voor de bedrijven die op de eilanden zijn gevestigd, maar mede daardoor ook ernstige gevolgen heeft voor de leefbaarheid op de eilanden.

Het verschil met het vasteland is dat de eilanden voor hun bereikbaarheid volledig afhankelijk zijn van het vervoer per (veer)boot. Dit maakt dat de eilanden nog ernstiger getroffen worden dan andere bedrijven op het vasteland. Door de coronamaatregelen kunnen de veren nog maar 10% van hun capaciteit benutten met als gevolg dat toeristen de eilanden mijden, omdat het veelal onmogelijk is op de gewenste of noodzakelijk aankomst- en vertrekdag te reserveren op één van de (veer)boten.

Een groot deel van de achterban van het Vakcentrum opereert in de fooddetailhandel (supermarkten en foodspeciaalzaken). De exploitatie van die winkels is gebaseerd op een forse toestroom van toeristen in het zomerseizoen. Die exploitatie wordt door de verminderde vervoerscapaciteit zeer ernstig in gevaar gebracht. Daardoor moet er rekening mee worden gehouden dat het handhaven van deze beperkte vervoerscapaciteit gevolgen gaat hebben voor een goede en adequate voedselvoorziening voor alle mensen die op de eilanden wonen of tijdelijk verblijven.

Als veiligheidsregio stelt u de noodverordening vast die thans geldt in alle twaalf provincies. Het vervoer in bussen en treinen is door de 1,5 meter maatregel ernstig beperkt. Hoewel we het belang van deze maatregel in het kader van de volksgezondheid onderkennen doen we niettemin een dringend beroep op de veiligheidsregio versoepeling toe te passen voor de Waddenveren. Het (verplichte) gebruik van mondkapjes, de mogelijkheid ook buiten op het dek de overtocht te maken, alsmede de mogelijkheid van goede ventilatie rechtstreeks met de buitenlucht zou wellicht aanleiding kunnen zijn om voor de Waddenveren een uitzondering te maken. Hierdoor kan de vervoerscapaciteit fors worden verbeterd

Het Vakcentrum is de onafhankelijke belangenbehartiger en bewezen partner van zelfstandige detaillisten in food, non-food, fast moving consumer goods en franchisenemers.

Blekerijlaan 1
NL 3447 GR. Woerden

T 0348 41 97 71

F 0348 42 18 01

tele @vakcentrum.nl

I www.vakcentrum.nl

ING bank BIC INGBNL2A

NL30INGB0698211979

KvK Utrecht 40530152

BTW nr. 0038.50.456.B.01

hetgeen absoluut noodzakelijk is voor behoud van gevestigde bedrijven op de Waddeneilanden, behoud van werkgelegenheid, behoud van leefbaarheid op de eilanden voor bewoners en bezoekers en ook voor behoud van een goede en adequate voedselvoorziening door de foodspeciaalzaken en supermarkten op de eilanden.

Wij doen een dringend beroep op de Veiligheidsregio Fryslân om, samen met de Rijksoverheid en de provincie de handen in een te slaan. De unieke, maar tevens geïsoleerde ligging van de Waddeneilanden rechtvaardigt unieke maatregelen.

Deze brief is een noodkreet! Een noodkreet namens onze leden, de overige bedrijven op de Friese Waddeneilanden en alle mensen die bij of voor die bedrijven werken: laat hen niet barsten!

Namens de leden van Vakcentrum en 5.1.2e van de respectievelijke ondernemersverenigingen, 5.1.2e

5.1.2e
verzoek ik u ons op korte termijn uw visie inzake mede te delen. Indien gewenst kunnen wij aanvullende informatie aandragen en zijn wij altijd bereid om het overleg hierover aan te gaan.

5.1.2e

Bijlagen:

- Kopie brief t.a.v. mw. drs. Cora van Nieuwenhuizen, minister van Infrastructuur en Waterstaat en mw. mr. drs. Mona Keijzer staatssecretaris van Economische Zaken en klimaat.

Terschelling

	januari	februari	maart	april
2019	5.1.1c			
2020				
%				

Vlieland

	januari	februari	maart	april
2019	5.1.1c			
2020				
%				

Ameland t/m week 22

2019	5.1.1c
2020	
%	

Schiermonnikoog

2019	5.1.1c
2020	
%	

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. minister Mevrouw drs. C. van Nieuwenhuizen - Wijbenga
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
T.a.v. Staatssecretaris mevrouw mr. drs. M.C.G. Keijzer
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Blekerijlaan 1
NL 3447 GR Woerden

T 0348 41 97 71

F 0348 42 18 01

E info@vakcentrum.nl

I www.vakcentrum.nl

Woerden, 11 juni 2020

Betreft: Noodkreet Friese Waddeneilanden

Onze ref.: 5.1.5

Geachte mevrouw Van Nieuwenhuizen en mevrouw Keijzer,

Deze brief is een noodkreet!

Wij vragen uw aandacht voor de desastreuze gevolgen van de coronacrisis voor ondernemingen die zijn gevestigd op de (Friese) Waddeneilanden: Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog. De eilanden zijn voor zowel de bewoners als de toeristen uitsluitend bereikbaar per (veer)boot. Het is niet mogelijk op een andere manier de eilanden te bereiken. Overheidsmaatregelen hebben ertoe geleid dat de veerdiensten nog maar een zeer beperkte vervoerscapaciteit hebben om mensen van en naar de eilanden te vervoeren. Deze bezoekers-"lockdown" heeft ernstige financieel economische gevolgen voor de bedrijven die zijn gevestigd op deze eilanden.

Vakcentrum is de onafhankelijke belangenbehartiger en bewezen partner van zelfstandig detailisten in food, in non-food, in fast moving consumer goods én van franchisenemers. Bij Vakcentrum zijn 2200 leden aangesloten die gezamenlijk 2800 winkels exploiteren in de foodsegmenten levensmiddelen (supermarkten), foodspeciaalzaken o.a. (kaas en delicatessen) en slijterijen. In de non-food segmenten zijn aangesloten drogisterijen, winkels in de gemengde branche (winkels in huishoudelijke artikelen, artikelen voor de gedekte tafel, cadeauartikelen, woonaccessoires, babyartikelen en kookwinkels, souvenirwinkels, winkels met kaarsen, wenskaarten, posters en lijsten en kunstvoorwerpen) alsmede winkels in de speelgoedbranche (inclusief hobbyartikelen, feestartikelen en modelbouwartikelen).

We schrijven niet alleen voor de eigen achterban maar schrijven deze brief ook mede namens de vier ondernemersverenigingen van de vier eilanden die met ons de krachten hebben gebundeld. Gezamenlijk behartigen deze organisaties de belangen van circa 700 (winkel)bedrijven, grotendeels MKB ondernemers, die allen op de Friese Waddeneilanden zijn gevestigd.

De problematiek die we hier aan de orde stellen geldt namelijk met name voor de Friese Waddeneilanden en in veel mindere mate voor Texel. Dit heeft te maken met de gemiddelde vaarafstand van het vasteland naar één van de vier Friese Waddeneilanden. Die is gemiddeld anderhalf uur langer dan een overtocht van Den Helder naar Texel.

ING bank BIC INGBNL2A

NL30INGB0698211979

KvK Utrecht 40530152

BTW nr. 0038.50.456.B.01

Het Vakcentrum is de onafhankelijke belangenbehartiger en bewezen partner van zelfstandige detailisten in food, non-food, fast moving consumer goods en franchisenemers.

Detailhandel, horeca, recreatiebedrijven en tal van andere bedrijven op de eilanden zijn voor een rendabele bedrijfsvoering geheel of nagenoeg geheel afhankelijk van toeristen uit binnen- en buitenland, die ieder zomerseizoen in grote getale genieten van deze prachtige eilanden. De bedrijven op de eilanden bieden de bewoners en toeristen een voorzieningenniveau van goede kwaliteit. Daar komt bij dat meer dan 70% van de beroepsbevolking op de eilanden direct of indirect afhankelijk is van het toerisme.

De veerboten mogen slechts een beperkt aantal passagiers vervoeren naar de eilanden (van de normale capaciteit). Het aantal passagiers dat thans nog wordt overgevoerd van het Friese vasteland naar één van de vier eilanden is vanaf het begin van de coronacrisis, medio maart 2020 fors gedaald. Ter illustratie ziet u in de bijlage het aantal personen dat is vervoerd naar Terschelling en Vlieland. In januari en februari 2020 steeg het aantal toeristen ten opzichte van 2019 met aanzienlijke aantallen. In maart en april 2020 daalde het aantal overgezette toeristen echter dramatisch met ongeveer 1.100 in maart en bijna 1.100 in april 2020. Voor de eilanden Ameland en Schiermonnikoog is de daling van het aantal toeristen tot en met week 22 meer dan 1.100 respectievelijk 1.100.

Het behoeft geen uitleg wat dit betekent voor de economische bedrijvigheid op de eilanden. De omzetsdalingen van de bedrijven loopt parallel met deze percentages. Daar komt bij dat een groot deel van de achterban van het Vakcentrum werkzaam is in de foodsector (supermarkten en foodspecialzaken). Door de forse omzetsdalingen vanwege het sterk teruggelopen toerisme dreigt een rendabele exploitatie van deze foodwinkels in gevaar te komen en daarmee ook de voedselvoorziening voor al diegenen die gedurende het gehele jaar op de eilanden wonen en verblijven.

De beperking van het aantal te vervoeren personen op de veerdiensten is een infrastructurele maatregel die ertoe leidt dat een specifieke groep, te weten de bedrijven, op de vier Friese Waddeneilanden ernstige schade leiden. Zij worden daardoor nog zwaarder getroffen dan andere bedrijven op het vasteland. Dit heeft te maken met de geïsoleerde ligging van de eilanden: ze zijn op geen andere manier dan met een veerboot te bereiken. Omdat de coronamaatregelen noodzakelijke maatregelen zijn die de overheid in het belang van de volksgezondheid moet nemen, is sprake van een rechtmatige overheidsdaad. Bedrijven die ten gevolge van zo'n daad schade lijden, kunnen aanspraak maken op nadeelcompensatie. Naar verwachting gaat het om enkele honderden bedrijven die een dergelijk beroep kunnen doen. Het gaat dan om veelal lange en ingewikkelde procedures die veel inzet van overheidsmedewerkers en externe deskundigen zal vragen en waarmee zeer veel tijd en geld is gemoeid nog afgezien van de geschillen die leiden tot juridische procedures. En daar komen dan de uitkeringen die naar verwachting uiteindelijk betaald moeten worden nog bij.

Wij stellen drie alternatieve scenario's voor:

- (1) De Waddeneren hanteren thans vanaf 1 juni 2020 de capaciteitsnorm van 40% van het aantal reizigers dat normaliter vervoerd mag worden. Daarbij geldt minimaal 1 meter afstand en het dragen van een mondkapje is verplicht voor passagiers vanaf 13 jaar. Toeristen zien nu af van een vakantie op de eilanden omdat het nagenoeg onmogelijk blijkt de terugreis op het gewenste tijdstip te reserveren. Dit is een direct gevolg van de capaciteitsbeperking.

Er is primair een zeer dringende behoefte die capaciteit op korte termijn flink te kunnen uitbreiden naar minimaal 60% of hoger. Met deze capaciteitsuitbreiding en de extra ondersteuning die de Waddeneren verwachten in verband met de maatregel van de overheid het OV te ondersteunen met een bedrag van 1,5 miljard euro, kan de desastreuze situatie die zich nu op de eilanden gaat voordoen voor een belangrijk deel worden beperkt.

- (2) Hoewel capaciteitsuitbreiding de meest eenvoudige en minst kostbare manier is om de economie van de Waddeneilanden voor een ondergang te behoeden, is een tweede optie de frequentie van de veren te verhogen. Dat vraagt extra inzet van personeel en extra brandstof. Nu door de capaciteitsbeperking het overvaren van personen al een verliesgevende activiteit is, is uitbreiding van de frequentie van de veren een kostbare zaak, die zonder een zeer forse financiële bijdrage van de overheid niet mogelijk is.
- (3) De veren kunnen extra boten inzetten maar ook dat leidt weer tot meer inzet van personeel en brandstof en dus hogere kosten. En omdat het om gekwalificeerd personeel gaat, is het nog maar de vraag of die extra personeelsinzet is te realiseren;

Vakcentrum verzoekt mede namens de vier ondernemersverenigingen aan de Waddenveren op korte termijn een ruimere vervoerscapaciteit toe te staan. Hierdoor kan de schade aan de bedrijven fors beperkt worden en is nadeelcompensatie wellicht niet of nauwelijks meer aan de orde aangezien de bedrijven weer een relatief normale exploitatie kunnen realiseren.

Wij schatten in dat het gemis aan inkomsten gedurende alleen al de zomervakantie van zes weken op de eilanden Terschelling en Ameland een bedrag rond de 17 miljoen per eiland betreft terwijl dit voor Vlieland en Schiermonnikoog zo'n 9 miljoen euro per eiland bedraagt. In totaal gaat het dan om meer dan 50 miljoen euro. U kunt zich voorstellen welke impact dit heeft op de lokale economie van deze vier kleine eilanden.

Behalve het economisch belang van de ondernemingen op de eilanden is er nog een zeer groot maatschappelijk belang om de vervoerscapaciteit naar de eilanden te intensiveren. Vele tienduizenden Nederlanders brengen jaarlijks een korte of lange vakantie door op de Waddeneilanden. Door alle reisbeperkingen naar het buitenland is er zeer grote behoefte aan extra vakantiecapaciteit in eigen land. De mogelijkheid meer toeristen veilig naar de eilanden te vervoeren vermindert de druk op vakantieplaatsen op het vasteland, waardoor de 1,5 meter regel beter gevolgd kan worden. We leven nu eenmaal met 17 miljoen mensen op een klein oppervlak.

Inmiddels heeft ook de gemeenteraad van Terschelling unaniem vastgesteld dat door de verminderde inkomsten van het toerisme de druk op de economie en de gemeentelijke begroting dermate groot is dat dit grote gevolgen heeft voor de leefbaarheid op Terschelling. Een soortgelijke vaststelling is gedaan door de gemeente Vlieland. Daarnaast heeft ook de voorzitter van Het Samenwerkingsverband de Waddeneilanden; mevrouw I. van Gent op 3 juni 2020 een dringende oproep gericht aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat om de Waddeneilanden extra te ondersteunen teneinde de eiland economie voor ineenstorting te behoeden en de leefbaarheid te waarborgen.

Wij blijven benadrukken dat verruiming van de capaciteit van de Waddenveren een desastreuze ontwikkeling van de eiland economie in 2020 én in 2021 kan voorkomen, althans zeer sterk kan beperken.

Wij zouden graag op zo kort mogelijk termijn van u vernemen of en zo ja, hoe ons voorstel snel geëffectueerd kan worden. Vanzelfsprekend zijn wij bereid nadere informatie te verstrekken en in overleg te treden.

Wij sturen een afschrift van deze brief aan de Commissaris van de Koning, Provincie Friesland, de heer A. Brok en 5.1.2e

5.1.2e

Wij eindigen deze brief met de opening. Deze brief is een noodkreet! Een noodkreet namens onze leden, de overige bedrijven op de Friese Waddeneilanden en alle mensen die bij of voor die bedrijven werken: red hun toekomst!

Met vriendelijke groeten, mede namens **5.1.2e** van de respectievelijke ondernemersverenigingen **5.1.2e**

5.1.2e

5.1.2e

Kopie:

- de heer A. Brok, Commissaris van de Koning, Provincie Friesland
- **5.1.2e**

bijlage: vervoersaantallen Friese Waddeneilanden

Blekerijlaan 1
NL 3447 GR Woerden

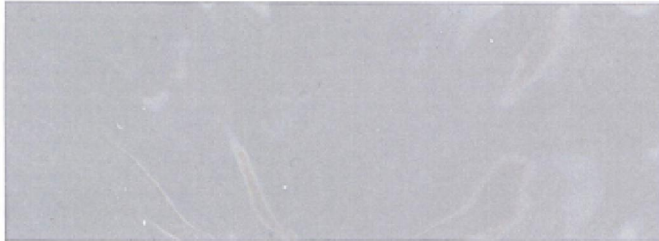
PostNL

€2,55

Afz. 3447 GR I

NEDERLAND
22.06.2020
NetSet RN 825449

VOLKSGEZONDHEID
WELZIJN EN SPORT
23 JUNI 2020
SCANPLAZA

#000000#00#000000#

